

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZASTUPNIKA REPUBLIKE HRVATSKE
PRED EUROPSKIM SUDOM ZA LJUDSKA PRAVA

Zagreb, 28. veljače 2025.

Analiza presude

Čehić protiv Hrvatske
zahtjev br. 14043/19

čl. 3. Konvencije – zabrana mučenja

Policijsko zlostavljanje pri uhićenju i neprovođenje učinkovite istrage doveli su do povrede čl. 3. Konvencije

Europski sud za ljudska prava (dalje: Europski sud) zasjedajući u odboru od tri suca donio je 22. listopada 2024. presudu kojom je utvrdio povredu čl. 3. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (dalje: Konvencija) zbog policijskog zlostavljanja koje je pretrpio podnositelj i neprovođenja učinkovite istrage navoda o istom.

Podnositelj zahtjeva je uhićen dok je prevozio skupinu stranaca koji su nezakonito ušli u zemlju. Prema navodima podnositelja, policijski službenici su ga više puta udarili tijekom uhićenja. Nakon uhićenja odveden je u Policijsku postaju Vrbanja (dalje: PP Vrbanja). U izvješću o uhićenju nisu zabilježene nikakve postojeće ozljede. Podnositelj je potom predan Policijskoj upravi vukovarsko-srijemskoj, gdje je pritvorski nadzornik utvrdio da je podnositelj imao vidljive ozljede. Policijski službenici su izradili izvješće u kojem su naveli da je podnositelj te ozljede zadobio tijekom uhićenja kada se poskliznuo i udario glavom u vrata pri izlasku iz automobila. Istog dana, podnositelj je odveden na ispitivanje u Općinsko državno odvjetništvo u Vukovaru (dalje: ODO Vukovar). Iako su na snimci ispitivanja bile vidljive podnositeljeve ozljede, zamjenica Općinskog državnog odvjetnika u Vukovaru iste nije spomenula, niti je upitala podnositelja kako ih je zadobio. Prije smještaja u Zatvor u Zagrebu, podnositelj je odveden na liječnički pregled, gdje je bilo utvrđeno da je imao vidljive ozljede. Na prvom ročištu tijekom kaznenog postupka, branitelj podnositelja je prigovorio da je podnositelj bio žrtva policijskog zlostavljanja. Podnositelj je osuđen za kazneno djelo protiv javnog reda, a raspravni sud je utvrdio da će ODO Vukovar razmotriti podnositeljeve navode o zlostavljanju. Žalbeni sud je potvrdio prvostupanjsku presudu. Podnositelj je u ustavnoj tužbi prigovorio i zlostavljanju i činjenici da nije bila provedena učinkovita istraga tih navoda. Ustavni sud (dalje: USUD) je utvrdio da nije došlo do povrede čl. 23.st.1. i čl.25.st.1. Ustava. U međuvremenu, policijski službenici optuženi za nanošenje tjelesnih ozljeda podnositelju su pravomoćno oslobođeni jer: a) nitko od policijskih službenika nije potvrdio podnositeljeve navode; b) podnositelj nije odmah podnio kaznenu prijavu protiv policijskih službenika; c) vještak medicinske struke je ostavio mogućnost da je podnositelj zadobio ozljede više od 24 sata prije nego što je fotografiran.

Pred Europskim sudom podnositelj je prigovorio povredi čl. 3. Konvencije zbog policijskog zlostavljanja prilikom njegova uhićenja i zbog neučinkovite istrage tih navoda od strane nadležnih tijela.

Kako bi ušlo u područje primjene čl. 3. Konvencije, zlostavljanje mora doseći minimalni stupanj težine. Ocjena stupnja težine ovisi o svim okolnostima slučaja, kao što su duljina trajanja tog postupanja, tjelesne i duševne posljedice istog, a u nekim slučajevima i spol, dob i zdravstveno stanje žrtve (*Bouyid protiv Belgije*¹ [VV], br. 23380/09, st. 86., 28. rujna 2015.). Kada je pojedinac lišen slobode ili, općenito, suočen sa službenicima za provedbu zakona, svako pribjegavanje fizičkoj sili koje nije nužno potrebno zbog ponašanja te osobe umanjuje ljudsko dostojanstvo te u načelu predstavlja povredu čl. 3. Konvencije. Svako postupanje službenika za provedbu zakona prema pojedincu koje umanjuje ljudsko dostojanstvo predstavlja povredu čl. 3. Konvencije. Navedeno se osobito odnosi na upotrebu fizičke sile protiv pojedinca kada to nije strogo nužno zbog njegova ponašanja, bez obzira na to kako bi upotreba fizičke sile utjecala na tog pojedinca (*Bouyid protiv Belgije* [VV], br. 23380/09, st. 100.-101., 28. rujna 2015.). Europski sud je ponovio da je, čak i u nedostatku izričite prijave, potrebno pokrenuti istragu ako postoje dovoljno jasne naznake da je došlo do zlostavljanja. Vlasti trebaju postupati na vlastitu inicijativu, te se ne može prepustiti inicijativi žrtve da podnese službenu prijavu ili preuzme odgovornost za vođenje postupka (*Tadić protiv Hrvatske*, br. 10633/15, st. 41., 23. studenoga 2017.).

Podnositelj je imao vidljive ozljede, te je rekao pritvorskom nadzorniku da je iste zadobio prilikom uhićenja. Europski sud je primijetio da nitko od policijskih službenika u policijskoj stanici ili pritvorskoj jedinici, kao ni zamjenica Općinskog državnog Odvjetnika u Vukovaru koja je ispitivala podnositelja nisu propisno zabilježili njegove ozljede, niti poduzeli potrebne korake u cilju provjere kako ih je zadobio. Podnositelj je prvi put odveden na liječnički pregled tek kada su ga policijski službenici odbili premjestiti u Zatvor u Zagrebu jer je imao vidljive ozljede. S druge strane, izvidi o navodnom zlostavljanju su pokrenuti tek nakon što je podnositelj angažirao branitelja koji je na prvom ročištu u kaznenom postupku iznio prigovor da je podnositelja prilikom uhićenja zlostavljala policija. Branitelj podnositelja je kao dokaz o policijskom zlostavljanju priložio videosnimku ispitivanja podnositelja u ODO-u Vukovar na kojoj se vidjelo da je podnositelj imao vidljive ozljede.

USUD je temeljem čl. 23 i 25. Ustava ispitao navode podnositelja o zlostavljanju. Međutim, USUD je te navode ispitao samo temeljem dokumenata dostupnih u kaznenom spisu protiv podnositelja, bez uvida u spis o izvidima navodnog zlostavljanja. Slijedom navedenog, Europski sud je smatrao da USUD nije raspolagao svim dokumentima temeljem kojih je mogao pravilno ispitati podnositeljeve navode.

Europski sud je naveo da postupak u cjelini, uključujući i sudsku fazu, trebaju ispunjavati zahtjeve čl. 3. Konvencije. Stoga, nadležna domaća tijela ne smiju dopustiti da nanesena tjelesna ili psihološka patnja prođu nekažnjeno (*Okkali protiv Turske*, br. 52067/99, st. 65., 17. listopada 2006. (izvadci)). Europski sud je iznio ozbiljne sumnje u pogledu razloga temeljem koji su policijski službenici oslobođeni optužbi za nanošenje tjelesnih ozljeda podnositelju, navodeći da:

¹ Sažetak presude je dostupan na [hrvatskom jeziku](#).

- se ispitani policijski službenici u svojstvu svjedoka teško mogu smatrati „neutralnima“ u postupku koji se vodio protiv njihovih kolega;
- je razumljivo da podnositelj nije prijavio zlostavljanje odmah nakon uhićenja budući da je policijski službenik koji je obavio obavijesni razgovor s podnositeljem bio isti onaj koji ga je navodno udario, a izvješće o uhićenju (prema kojem podnositelj nije zadobio nikakve ozljede te mu nije trebala liječnička pomoć) sastavio je drugi policijski službenik koji je također navodno udario podnositelja. Obzirom da podnositelj nije u tom trenutku imao branitelja, te da su ga liječniku i tužitelju dovela dva policijska službenika, Europski sud je smatrao razumljivim da podnositelj nije u tom trenutku prijavio zlostavljanje.
- je sudsko-medicinski vještak u nekoliko navrata potvrdio da su podnositeljeve ozljede bile nanesene šakama unutar 24 sata otkad je bio fotografiran. Slijedom navedenog, čak i ako je vještak prihvatio činjenicu da su ozljede nanesene više od 24 sata prije trenutka kada je fotografiran, takva alternativna mogućnost nije odgovarala izjavi policijskih službenika o događajima prilikom uhićenja. Odnosno, policijski službenici su naveli da je podnositelj udario glavom dok je ulazio/izlazio iz automobila, dok je vještak utvrdio da su ozljede nastale udarcima šakom, te da nisu mogle biti posljedica udarca glavom u vrata.

Slijedom navedenog, Europski sud je utvrdio povredu postupovnog aspekta čl. 3. Konvencije.

Kada vlasti, u cijelosti ili u velikoj mjeri, imaju isključiva saznanja o spornim događajima, kao u slučaju osoba koje su pod njihovom kontrolom u pritvoru, nastaju čvrste činjenične pretpostavke o ozljedama koje su nastale tijekom trajanja tog pritvora. U tom slučaju, teret dokazivanja je na tuženoj državi da pruži zadovoljavajuće i uvjerljivo objašnjenje i to na način da dostavi dokaze koji dovode u sumnju verziju događaja koju je iznijela žrtva. Navedeno načelo je primjenjivo na sve predmete u kojima je osoba pod kontrolom policije ili sličnog tijela (*Bouyid protiv Belgije* [VV], br. 23380/09, st. 83.-84., 28. rujna 2015.).

Obzirom da je smatrao da tužena država nije pružila dokaze koji dovode u sumnju podnositeljev opis događaja, Europski sud je potvrdio relevantne činjenice kako ih je naveo podnositelj, utvrdio je da se zlostavljanje podnositelja uistinu dogodilo te da se isto može pripisati tuženoj državi. Slijedom navedenog, odbacio je prigovore da podnositeljevo zlostavljanje nije doseglo prag težine potreban za primjenu čl. 3. Konvencije, te je utvrdio povredu materijalnog aspekta čl. 3. Konvencije.

Za utvrđenu povredu podnositelju je dosuđena pravedna naknada u iznosu od 12.000 EUR na ime neimovinske štete i 2.660 EUR na ime troškova i izdataka.

Ovu analizu izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Analiza ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te nije obvezujuća za taj Sud.

© 2025. Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava